

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Днес ние живеем в дигиталната епоха и именно този факт определи посоката на изследването: да се концентрира само върху електронните средства за масова комуникация – традиционните радио и телевизия и най-новото – интернет.

Предварително зададената тема изискваше именно това – да се проследи пътят на всяка една електронна медия поотделно - от техническите изобретения, през формиращата се журналистика и нейните етапи, като се отчитат промените, които настъпват с навлизането на новите технологии и се очертае мястото и взаимодействието ѝ с другите електронни медии, което бе и една от основните цели на дисертацията. В резултат трите медии бяха подробно изследвани както от гледна точка на историята, така и с оглед на бъдещото им развитие. Ясно се дефинираха специфичните им особености, жанровата им характеристика и функциите, които всяка една от медиите изпълнява.

На базата на историческия преглед на новите медии се доказва, че те не само не се елиминират една друга, а могат да съществуват заедно и да задоволяват непрекъснато растящите изисквания на потребителите си, стига да бъдат достатъчно гъвкави спрямо променящата се медийна обстановка. Това заключение дава основание да се смята, че традиционните електронни медии - телевизия и радио ще продължат да съществуват като използват възможностите, които дигитализацията им предоставя.

Навлизането в детайлност на процесите, свързани с трите електронни медии очерта и тенденцията, че всяка нова медия използва технологическото и творческо усъвършенстване на предходната. Това от своя страна определи посоката, в която да се прогнозираят пътищата на развитие на електронните медии

Друга задача на изследването бе да се направи освен историческа и моментна снимка на явленията и процесите, които протичат в електронните медии. Както и да се променят те и обществото, можем да бъдем сигурни в едно – че медиите ще се опират на опита от миналото, за да се развиват в бъдеще. Този факт от своя страна дава увереност, че ако се познава и работата над новите технологии, ще може по-сигурно да се изгради представата за новото, следващо средство за масова комуникация, защото то ще започне оттам, откъдето ще завърши технологично и ще се изчерпи творческото съдържание на предходното.

Все по-доминиращото присъствие на медиите в живота на хората определи още една насока на изследването: да се търси отговор на въпроса как да се справяме с все

по-новите и по-интелигентни технологии, и как можем да се предпазим от засилващото им се влияние върху нас. Детайлното разглеждане на медийното образование и следствието от него – формирането на медийно грамотни хора, бе посочено като реално възможния изход от непрекъснато засилващата се манипулация от страна на медиите върху отделните личности и обществото като цяло. Подробно бе представена структурата, по която трябва да се организира медийното образование и какви положителни ефекти могат да се получат от него. Медийната грамотност бе разгледана едновременно като изискване към медиите от страна на ЕС и като обучителен процес, който идва навреме, за да отговори на реалната научна и обществена потребност от нея.

Дисертацията си постави за цел да проучи и по-обстойно онлайн журналистиката във всичките ѝ форми и специално явлението „ние журналистика“. Изследването на новия вид журналистика от нейното формиране до сега и съпоставката ѝ с предхождащите я видове електронна журналистика, се превърна в научна основа, върху която се набелязаха главните творчески и технически посоки на развитие на онлайн журналистиката и се очертаха пътищата на нейните следващи проявления.

Обект на изследването бе и дигиталното бъдеще на електронните медии. Проследяването на процеса на дигитализация на радиото и телевизията от неговото зараждане до наши дни, даде възможност да се получи представа за дигиталното бъдеще на медиите и да се формира база за по-нататъшни изследвания по темата.

Изводът, който се наложи от тази част на проучването бе, е че важна предпоставка за оцеляването на медиите освен дигитализацията е и запазването на основните им специфики и функции, тъй като те са породени от естествените потребности на човека да се забавлява, образова и информира. Традиционните медии трябва да се съхранят и защото те са обединители на общността. Те са и мястото, в което трябва да се запази професионализмът и отговорността за правдивото информирание на хората, защото въпреки почти неограничените възможности за достъп до информация, потребителите ще имат все повече нужда от мненията на професионалисти, които да им служат като ориентир в огромния поток от информация, да я потвърждават и да им помагат да я осмислят.

Друг извод, който се формира от цялостното изследване е, че технологиите са изпреварили медийното съдържание и за да тръгнат едновременно да се развиват, технологиите трябва да поизчакат, което на този етап изглежда невъзможно, но е задължително да бъде осъзнато. Колкото и силно катализираци да са процесите, които те произвеждат върху средствата за масова комуникация и професионалистите,

работещи в тях, технологичният бум не може да доведе до толкова силна стимулация на интелектуалния потенциал на хората, така че те да достигнат бързото развитие на средствата за комуникация. Заплахата пропастта между тях да се увеличава все повече и повече остава.

Смисълът и посоката на развитие на бъдещите медии е общественото, икономическото и технологичното развитие да вървят почти успоредно и двигателят на процесите не приоритетно да са технологиите, а човешкият елемент, обществото, така както е било досега.